

Coneixent experiències a l'Ariège

Artesans i productors alimentaris i ecològics i membres de diferents entitats del Solsonès coneixen de prop els projectes 'Club dels sabors' i la 'Ruta dels oficis i artesanies' de la regió de l'Ariège, França.

Els passats dies 27, 28 i 29 de març, una delegació del Solsonès ha conegut de primera mà dos dels projectes col·lectius que porten a terme artesans i productors alimentaris de la regió de l'Ariège, conjuntament amb el sector de la restauració i el sector turístic.

Entre els 34 assistents han participat artesans i productors alimentaris i ecològics de l'Associació Productes Artesans i de Qualitat del Solsonès, representants del Consell Comarcal del Solsonès, del Patronat Comarcal de Turisme, del Consorci per al desenvolupament de la Catalunya Central (grup Leader), de la Delegació del Solsonès de la Cambra de Comerç i Indústria de Lleida, del Gremi d'hostaleria del Solsonès, de l'Associació de veïns de Freixinet, entitats tècniques com l'Associació l'Arada i el Cedricat i gestors d'establiments turístics de la comarca i de l'alta Anoia.

El viatge, organitzat per l'Associació Teixit Rural, ha estat promogut pel Consell Comarcal del Solsonès en el marc del Programa de foment al desenvolupament local del Servei d'Ocupació de Catalunya del Departament de Treball, amb el cofinançament d'aquest departament i del Fons Social Europeu, d'Artesania Catalunya i de l'Associació per a la promoció dels Productes Artesans i de Qualitat del Solsonès, mitjançant un ajut directe del Patronat de Promoció Econòmica de la Diputació de Lleida.

Aquest viatge forma part del conjunt d'actuacions que des de l'associació d'artesans i des de Teixit Rural s'estan duent a terme per la dinamització dels sectors d'art i oficis, alimentari i ecològic, per tal de incrementar el coneixement i la presència dels productes en els diferents establiments de la comarca i fora d'ella, amb la voluntat d'establir un projecte col·lectiu del qual se'n puguin beneficiar els diferents sectors i que, necessàriament, ha de comptar amb l'estreta complicitat de la restauració, el turisme, el comerç de la comarca i l'administració local.

Els tres dies de visita a l'Ariège, acompanyats pels responsables i dinamitzadors de la 'Chambre de Métiers et de l'Artisanat de l'Ariège', la 'Chambre de Métiers et de l'Artisanat d'Haute Garonne' i la de Toulouse, a més a més de l'Ajuntament de Martres-tolosane, ens han mostrat un clar exemple de cooperació i treball en xarxa entre artesans, productors, restauradors i hotelers per fer una promoció i consum real dels productes de l'Ariège, arribant tant a la població local com a la turista.

El 'Club dels sabors' és un projecte específic de la regió de l'Ariège que es gestiona sota la forma d'associació i aglutina 18 restauradors i hotels rurals, 14 agricultors i 14 artesans agroalimentaris. Els diferents operadors subscriuen un contracte de compromís entre ells i compleixen uns requisits d'entrada per tal d'oferir qualitat i excel·lència, a més de comptar amb una professional dinamitzadora per tot el programa i de l'organització de manifestacions (fires i mercats específics) per valorar productes singulars de diferents poblacions de l'Ariège.

Visita a la cerveseria artesanal d'Ariège Pyrénées, Saint Girons. Dissabte 28 de març

D'altra banda, la 'Ruta dels oficis i artesanies' és un projecte que engloba tota la regió de Midi-Pyrénées (Ariège, L'Aveyron, Gers, Haute Garonne, Hautes Pyrénées, Lot, Tarn, Tarn et Garonne), en el qual participen 121 artesans agrupats segons la matèria que treballen (metall; fusta; fibres, tèxtil i cuir; ceràmica, pedra i vidre; restauració del patrimoni).

Visita al taller artesà de vidre, Les Mas d'Azil.
Diumenge 29 de març

Tant les experiències visitades com les presentacions dels diferents projectes han deixat entreveure que projectes com aquests requereixen d'un treball constant i un recolzament financer efectiu per part de les institucions que ho poden fer possible, i no basar-se únicament en la bona voluntat de les associacions implicades que, tot i amb recursos limitats, estan realitzant una molt bona feina.

Les visites als tallers i explotacions de l'Ariège ens han aportat també noves idees del que és possible aplicar a la nostra comarca i quins aspectes cal millorar i parer atenció tals com la presentació i l'ordre en els diferents tallers, explotacions i obradors, les explicacions a donar als visitants o la duració de les visites. I el més important, saber vendre-ho i promocionar-ho conjuntament entre els diferents sectors implicats; això sí, condició imprescindible prèvia i que molt bé ens ho ha mostrat aquest viatge: creure i valorar allò que fem primer nosaltres, per comunicar-ho i transmetre-ho als nostres coetanis i al públic visitant !

Algunes de les valoracions de les entitats que han assistit al viatge, en funció de les preguntes plantejades:

- 1- Quina ha estat la vostra motivació com a entitat i/o com a sector que representeu per assistir al viatge?
- 2- Segons les explicacions dels diferents projectes visitats (Club dels sabors, Ruta dels oficis i artesanies), quins tres aspectes prioritzeu en general i quins tres com a sector, per començar a treballar un projecte similar al Solsonès?
- 3- Com a sector que representeu, quina seria la vostra funció i implicació per desenvolupar el projecte en els seus inicis?

Consell Comarcal del Solsonès:

(1) Conèixer experiències d'altres territoris per tal de veure qui s'implica en cadascú dels projectes o programes, com s'organitzen, els principals inconvenients en què s'han trobat...amb la finalitat d'aprendre i poder-ho adaptar aquí tenint en compte la nostra cultura i realitat.

(2) Per tal que iniciatives com aquestes tinguin èxit al Solsonès és imprescindible, en general, definir un projecte comú consensuat per totes les parts participants, per tal que tothom conegui, cregui i treballi per un objectiu comú; donar a conèixer el benefici particular quan es participa en un col·lectiu i explicar la riquesa de la sinèrgia entre sectors.

Des del punt de vista del Consell Comarcal els tres aspectes més importants per tal de desenvolupar aquest tipus de projectes al Solsonès són: formar part de la definició del projecte per tal de creure en els seus objectius; aportar recursos i finançament i unir esforços entre les administracions locals i els sectors implicats per tal d'optimitzar bé els recursos.

(3) Com a administració local la nostra funció i implicació passa per la sensibilització i la pedagogia en la participació en projectes de cooperació. Cal que els agents del Solsonès comencem a treballar optimitzant recursos, cooperant i creant sinèrgies entre sectors. També aportar finançament per actuacions inicials concretes; díptics, publicacions, material de promoció, cursos de formació general pels agents implicats..., atendre les demandes i necessitats de les entitats de forma

individual i assessorar empresarialment i/o econòmicament a noves activitats o millora d'activitats existents.

Visita a l'explotació de cargols de Banjac.
Diumenge 29 de març

Patronat Comarcal de Turisme del Solsonès:

(1) L'oportunitat de conèixer com interactuen l'administració i els artesans francesos, a partir de la creació del *Club des saveurs* a la regió de l'Ariège i de la *Route de l'Artisanat et des Métiers d'Art de Midi-Pyrénées*, i la seva promoció a nivell turístic.

(2) Malgrat que aquests projectes són molt nous, i no disposen de resultats econòmics ni d'estadístiques de visitants, destaca la seva organització a través de les cambres regionals que, junt amb les administracions locals, promocionen els artesans, els productors i els establiments turístics.

Els criteris de selecció dels productes, artesans o establiments turístics per poder formar part d'aquestes organitzacions també són indispensables per aconseguir uns recursos de qualitat.

I el sistema de comercialització i la difusió i promoció turística a través de la pàgina web, fires, etc., són bàsiques per captar l'atenció del públic i dels clients potencials.

(3) El Patronat Comarcal de Turisme del Solsonès dona suport tècnic i promociona qualsevol projecte turístic que es desenvolupi a la comarca. Pel que fa a la promoció dels productes artesans i de qualitat del Solsonès, des de l'any passat, l'oficina de turisme del Solsonès compta amb un espai on els artesans d'art i oficis

poden exposar i vendre els seus productes. A l'hora de dissenyar i desenvolupar un projecte similar als visitats a l'Ariège, es podrà continuar disposant del nostre suport.

Consorci per al desenvolupament de la Catalunya Central (programa Leader, 2007-2013):

(1) Per part d'aquest Consorci l'interès ha estat poder conèixer les experiències que es realitzen a França, conèixer en quins projectes estan treballant, ja siguin nacionals com de cooperació per tal de poder establir contacte i plantejar la possibilitat de poder realitzar algun projecte conjunt, via cooperació LEADER. Un altre aspecte ha estat poder compartir experiències amb els assistents catalans al viatge i també poder lligar actuacions amb ells.

(2) És prioritari: el coneixement exhaustiu de les activitats relacionades amb els sectors que es realitzen a la comarca per part de totes les entitats (associatives, tècniques i administració local), la informació és clau d'èxit per no repetir accions o malbaratar recursos; el contacte ferm i transparent amb l'associació representativa del col·lectiu que ha de ser la impulsora del projecte i el compromís per part dels sectors productor-comercialitzador-restauració i de l'administració per a la realització del projecte.

(3) - El consorci Leader comprèn tots els sectors productius; la nostra implicació pot ser des d'un començament per tal de recolzar el projecte, amb la funció de finançar actuacions als promotors/ores privats (els que permet l'ordre d'ajuts del Leader), i cercar socis i finançament per aconseguir realitzar un projecte de cooperació amb altres regions catalanes i cooperació transnacional. En el programa de desenvolupament del Consorci, un dels eixos de treball és la valoració de les produccions locals, per tant, encaixa en la filosofia dels projectes que es puguin establir.

Associació per a la promoció dels Productes Artesans i de Qualitat del Solsonès:

(1) Com a president de l'associació, la motivació ha estat que el major nombre possible d'artesans i productors de l'associació hagin conegut de prop aquests projectes. Com a sector no és el primer viatge que alguns fem d'aquestes

característiques i sempre aprenem idees noves per aplicar-les a les nostres activitats.

(2) Per obrir els tallers dels artesans i productors, seguint els models que hem visitat per tal de poder fer visites i rebre visitants tant del nostre entorn com d'altres països, és prioritari sensibilitzar i organitzar molt bé les visites des del principi, programar-les per grups i segons un calendari establert, integrar-les a paquets turístics i/o rutes que es puguin oferir combinant les visites als tallers amb els allotjaments turístics i restaurants i altres punts turístics d'interès visitables de la comarca.

(3) Explicar als membres de l'associació els avantatges d'oferir visites als tallers per tal de poder fer unes rutes similars a les visitades a França o les que també es fan en altres llocs com a Navarra i el País Basc. Alguns artesans d'art i oficis i explotacions com la meva a Cavallera, ja oferim visites als tallers o a les explotacions.

Associació Veïns de Freixinet:

(1) Com a entitat ens ha interessat conèixer experiències de dinamització en territoris rurals similars al nostre, que agrupen sectors diferents com artesans d'oficis, alimentaris, restauradors, elements d'interès paisatgístic i/o cultural-històric i circuits de comercialització curts entre productors i consumidors finals. En concret, dins de l'Associació de Veïns ens agradaria participar en una cooperativa de consum que ens vinculi amb productors locals.

(2) Disposar d'una relació de productors agroalimentaris i artesans de la comarca i les característiques de la seva comercialització. També és prioritari la implicació d'aquests productors en el projecte i el recolzament de les administracions locals i comarcals en el mateix.

(3) Promoure la participació dels artesans i veïns del nostre municipi en el projecte que es pugui crear i afavorir la comercialització directa de productes locals, entre els nostres veïns.

Gremi d'Hostaleria del Solsonès:

(1) El motiu va ser comprovar in situ i personalment com actuen i es desenvolupen els nostres veïns i quins projectes duen a terme, per tal de poder compartir i comparar impressions i captar

idees per poder dur-les a terme a casa nostra. Els objectius que n'esperàvem assolir es varen aconseguir amb satisfacció 'PLUS', doncs tot, des de l'organització, les visites, els guies o representants, les rebudes dels diferents estaments, la gastronomia i l'informació, va ser molt alligonador. I que el fet de visitar aquesta regió ja era atractiva per si sola. En algunes de les visites hi mancava (dins el taller o l'explotació), diguem, una mica d'higiene o presentació, però ho pal·liava la manera com t'ho explicaven i la il·lusió i confiança que ells posen en el seu projecte. El programa va ser dens, però tampoc pesat, i les atencions que varem rebre mereixen tots els nostres elogis.

(2) En el nostre sector és evident que prioritzem el nostre interès màxim cap el projecte 'CLUB DES SAVEURS', però sabem que no és possible dissenyar aquesta ruta sense tenir les primeres matèries de la comarca, volem dir la dels productors i artesans agroalimentaris (artesans de boca com diuen els francesos) i també necessitem indrets de lleure, de descoberta, la complicitat dels comerciants per enviar els nostres clients (on puguin comprar, admirar i descobrir nous productes).

Així doncs, com ens van demostrar molt bé a l'Ariège, cal una coordinació de tots i una bona entesa entre els tres sectors per poder endegar qualsevol dels projectes que hem conegut. Que ens serveixi de lliçó per poder començar a coordinar-nos i fer coses amb cara i ulls per poder promocionar la nostra comarca.

(3) No cal dir que per la nostra part farem tot el possible per participar-hi i per treballar el sector mirant de fer-los-hi implicar també. Estaria bé que almenys un 20% dels agremiats hi estessin interessats i il·lusionats (que és el que fa que un projecte tiri endavant). Estigueu segurs que la nostra implicació personal hi serà.

Associació L'Arada:

(1) Conèixer els recursos (organitzatius i estructurals) de què disposa la zona d'Ariège, la naturalesa de la seva emprenedoria i organització (com han sorgit, per qui han estat liderats, entrebancs sorgits, entitats que els hi han donat suport...).

(2) Com aspectes a prioritzar en general: l'organització i l'emprenedoria dels

principals implicats (artesans i agricultors); el suport de les institucions públiques a ambdós projectes i l'organització en xarxa i les relacions de col·laboració entre iniciatives del mateix i diferents sectors.

Potenciar les iniciatives artesanals pot obrir nous espais per a potenciar i atreure el turisme. Aquests espais poden crear dinàmiques i cultivar una massa crítica capaç de derivar energia en el sector agroalimentari, intervenció molt necessària però potser amb menor capacitat de mobilització (tenint en compte el caràcter innovador de l'artesanía artística que en el millor dels casos permet crear un pol de motivació dels emprenedors i alhora pol d'atracció pels consumidors i/o visitants). Per tant, com aspectes a prioritzar com a sector, destaquem:

- Productes artesanals d'arts i oficis vinculats amb l'activitat agrària: entre les activitats artesanals a prioritzar destaquem aquelles que vinculen el producte artesanal amb la pagesia. Un exemple paradigmàtic de casa nostra és l'aprofitament i decoració de les closques d'ous d'estruç. A nivell de les experiències visitades s'adequarien a aquest criteri la producció de productes cosmètics derivats de l'avellana.

- La vessant educativa i de demostració de les iniciatives: creiem que és tant interessant com important promocionar tant el producte com la seva elaboració, amb objectius educatius però també formatius. En el sentit educatiu entre les experiències visitades destaca la iniciativa de la granja de cargols de Barjac, apte tant per a grups escolars com per a públic adult o familiar procedent del turisme.

- La vessant formativa de les iniciatives: a banda del caràcter educatiu, creiem molt important mantenir aquestes iniciatives com a espai formatiu tant per a futurs artesans com pels existents.

(3) L'Associació l'Arada és una entitat amb finalitat mobilitzadora i dinamitzadora dels recursos socials i culturals del territori, que sovint implica la tasca de mobilització d'altres recursos materials i econòmics. En aquest sentit la tasca que podem oferir és de mobilització i dinamització.

A banda, en l'actualitat estem treballant en diferents accions que poden estar molt relacionades amb una iniciativa similar a la de l'Ariège:

- Potenciació del turisme: creació d'eixos temàtics entorn el qual potenciar el turisme. En l'actualitat estem pendent de reunir-nos

amb TRAS i també amb l'Associació d'Artesans. L'àmbit d'aplicació d'aquesta acció és dels sis municipis en què treballem en el projecte d'implementació: Pinell, Llobera, Clariana, Riner, Pinós i La Molsosa.

- Valorització de les varietats locals: recuperar i mantenir varietats locals. A les jornades desenvolupades fins al moment s'ha cregut idoni iniciar la valorització des dels establiments de turisme rural i altres del sector de l'hostaleria que tenen horts associats. Es va plantejar també la possibilitat de proposar la iniciativa a les escoles del territori. En l'actualitat estem pendent de reunir-nos amb TRAS i amb el Gremi d'Hostaleria. L'àmbit d'actuació inicial és Riner.

- Creació d'un viver d'empreses descentralitzat: actualment estem elaborant el cens de locals desocupats dels municipis de Clariana i Llobera, on en principi s'implementarà l'acció. La idea és crear tant un banc de locals en desús que s'ofereixin a iniciatives que s'acullin al viver, com formació empresarial. En principi el viver d'empreses se centraria i prioritzaria alguns sectors econòmics, entre ells la transformació agroalimentària. Potser s'hi podria afegir també les activitats artístiques.

- Creació d'un viver comercial: aquesta acció, que es desenvoluparia a Riner, encara està molt poc desenvolupada. En principi la idea és una mena d'extensió del viver descentralitzat però destinat a iniciatives de venda del producte.

Mercat de Saint Giron: mercat de productes locals i ecològics. Visita lliure, dissabte 28 de març